

Sygn. akt VIII Gz 149/16

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

Sędziowie: SO Elżbieta Kala

SR (del) Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy upadłościowej **Ż. B. i D. B. nieprowadzących działalności gospodarczej**

w przedmiocie umorzenia zobowiązań D. B. bez ustalania planu spłaty wierzycieli

na skutek zażalenia wierzyciela – (...) z siedzibą w W. na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt XV GUp 54/15

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Marek Tauer Artur Fornal Elżbieta Kala

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 czerwca 2016 r., sygn. akt XV GUp 54/15, Sąd Rejonowy umorzył w całości wszystkie zobowiązania Ż. B. i D. B. powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości, czyli przed dniem 9 czerwca 2015 r., bez ustalania planu spłaty wierzycieli. W drugim punkcie postanowienia Sąd obciążył Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Bydgoszczy tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania ponad kwotę.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd wskazał, że oczywistym jest, że sytuacja osobista upadłych jednoznacznie wskazuje, że będą oni zdolni do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach w ramach planu spłaty wierzycieli. Sąd ustali, że w sytuacji w jakiej znajdują się aktualnie upadli, mając trójkę małoletnich dzieci, borykając się z ciężką chorobą Ż. B. i niesprawnością D. B., nie są w stanie osiągnąć dochodów, które pozwoliłyby im na realizację jakiegokolwiek planu spłaty. Sąd wskazał, że Ż. B. jest osobą całkowicie niezdolna do pracy, borykającą się od pięciu lat z chorobą nowotworową, pozbawioną lewej nogi, poruszająca się na wózku inwalidzkim, nie osiągnie żadnego przychodu ponad swoją rentę w kwocie 1269,21 zł. D. B. z zawodu kelner, chory na kręgosłup szyjny, z omdleniami i drętwiejącą prawą ręką, nie ma możliwości podjęcia pracy w swoim zawodzie. Czeka na operację kręgosłupa. Upadli mają na utrzymaniu troje małoletnich dzieci - chłopców w wieku 16, 14, i 13 lat. Obecnie rodzina upadłych żyje na granicy ubóstwa korzystając z pomocy społecznej.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233; dalej jako: p.u.) Sąd umarza

zobowiązania upadłego bez ustalania planu spłaty wierzycieli, jeżeli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Jedynym warunkiem zastosowania tego przepisu jest osobista sytuacja upadłego. Bez znaczenia jest wysokość niezaspokojonych zobowiązań, przyczyna powstania trudnej sytuacji osobistej upadłego czy też inne okoliczności. Sama obiektywnie istniejąca sytuacja osobista upadłego wykluczająca jakiegokolwiek spłaty w ramach planu jest wystarczającą podstawą do umorzenia zobowiązań bez ustalania planu spłaty wierzycieli.

Jeżeli mimo posiadania przez upadłego zdolności zarobkowych którekolwiek z jego zobowiązań jest na poziomie tak znacznie przekraczającym te możliwości, że nie będzie on w stanie realizować jakiegokolwiek planu spłaty na rzecz wierzycieli w okresie przewidzianym

na realizację tego planu (3 lata), to w takiej sytuacji będzie mógł mieć zastosowanie art. 491 ust. 1 p.u.

Upadli nie posiadają żadnych zobowiązań określonych w art.491²¹ust. 2 p.u.

W przedmiotowej sprawie zdaniem Sądu Rejonowego oczywistym jest, że sytuacja osobista upadłych jednoznacznie wskazuje, że nie będą on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

W konsekwencji dokonanych ustaleń Sąd Rejonowy zobowiązania upadłych powstałych przed dniem ogłoszenia upadłości w całości umorzył na mocy art. 491¹⁶ ust. 1 p.u.

Mając na uwadze treść art. 491¹⁶ ust. 2 p.u. Sąd obciążył Skarb Państwa tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania ponad kwotę 1102,91 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienie w części umarzającej zobowiązania D. B. powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości czyli przed dniem 9 czerwca 2015 r. bez ustalania planu spłaty wierzycieli złożył wierzyciel – (...)w W.. Skarżący wskazał, że w sprawie umorzenie zobowiązań dłużnika bez ustalenia planu spłaty nastąpiło bez uprzedniego zbadania przesłanek braku realnej możliwości dokonania przez dłużnika chociażby, niewielkiej spłaty na rzecz wierzycieli. W ocenie skarżącego nie wykazano w postępowaniu, że upadły nie jest zdolny do dokonywania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie podlegało uwzględnieniu.

Na wstępie zaznaczenia wymaga, że jako instytucja prawna upadłość konsumencka została wprowadzona po raz pierwszy ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2008 r., Nr 234, poz. 1572) jako odpowiedź na narastające negatywne zjawisko społeczne nadmiernego zadłużania się osób fizycznych. Ustawodawca wyszedł z założenia, że należy stworzyć mechanizmy prawne, które w pewnych wypadkach umożliwią oddłużenie tym osobom fizycznym, które są zadłużone w stopniu uniemożliwiającym im samodzielną spłatę długów. Wprowadzone wówczas przesłanki ogłoszenia upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej - jak podkreślano w doktrynie - były zbyt restrykcyjne (w szczególności podtrzymanie zasady prymatu interesów wierzycieli wobec konsumentów w rozumieniu u.p.n.), aby instytucja ta mogła zrealizować cele przyświecające ustawodawcy. Ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1306) dokonano nowelizacji przepisów regulujących upadłość konsumencką, natomiast w uzasadnieniu projektu ustawy jako jej cel wskazano usunięcie dotychczasowych barier w dostępie do postępowania upadłościowego osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, tak aby ograniczyć wykluczenie społeczne i mechanizm dziedziczenia bezradności przez następne pokolenia, umożliwienie reintegracji dłużników w legalnym obrocie gospodarczym, a w dłuższej perspektywie umożliwić dłużnikom ponowne korzystanie z usług instytucji finansowych.

Założenia te swój wyraz znajdują w art. 2 ust. 2 p.u.n., zgodnie z którym postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej należy prowadzić tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli jest to możliwe – zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu. Należy zatem uznać, że pierwszoplanowym celem tzw. upadłości konsumenckiej jest oddłużenie osoby fizycznej [por. A. Witosz, Przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej, [w:] Przegląd prawa handlowego, luty 2015]. Na uwadze należy mieć także liberalizację dostępu konsumentów do ogłoszenia ich upadłości wobec wyłączenia zastosowania do postępowania w sprawie ogłoszenia upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej przepisów wskazanych w art. 491⁽²⁾ ust. 1 u.p.n., dotyczących m.in. konieczności posiadania środków wystarczających co najmniej na koszty postępowania upadłościowego (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z 27.08.2015 r., sygn. akt VIII Gz 139/15, publ. portal orzeczeń sądów powszechnych).

Odnosząc się do stanowiska skarżącego zaprezentowanego w zażaleniu odnośnie możliwości płatniczych upadłego D. B. stwierdzić należało, że prawidłowo Sąd Rejonowy ustalił i ocenił, że w obecnej sytuacji osobistej i rodzinnej upadły realnie nie ma żadnych możliwości płatniczych pozwalających na spłatę zadłużenia.

Wymaganie podkreślenia, że upadły czeka na operację kręgosłupa i obecnie nie może pracować a przy tym na utrzymaniu ma troje małoletnich dzieci. Uznanie przez Sąd upadłościowy w wyniku zbadania sprawozdania syndyka (k. 38-39) i wniosku syndyka o umorzeniu zobowiązań upadłych bez ustalenia spłaty wierzytelności (k. 41), że sytuacja osobista upadłej uzasadnia przekonanie o braku możliwości jakichkolwiek spłat z powodu skrajnej biedy rodziny upadłej, determinowało konieczność podjęcia decyzji jak w zaskarżonym postanowieniu. Zważyć należało, że trudna sytuacja majątkowa upadłej znalazła potwierdzenie nie tylko we wniosku syndyka, ale także w spełnieniu restrykcyjnych kryteriów socjalnych, skoro przyznano upadłym zasiłki rodzinne na dzieci – w kwocie 444,00 zł.

Słusznie ocenił Sąd Rejonowy, że sytuacja upadłego jednoznacznie wskazuje, że nie będzie on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli przy uwzględnieniu

Przepis art. 491¹⁶ ust. 1 p.u.n. obligujący Sąd do umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, w żaden sposób nie różnicuje zobowiązań upadłego konsumenta na prywatne i publicznoprawne. Zobowiązania nie podlegające umorzeniu wymienione są jedynie w art. 491²¹ ust. 1 p.u.n. i zobowiązania skarżącego do nich nie należą.

Wobec braku podstaw do podważenia prawidłowości wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia, na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie podlegało oddaleniu.

Marek Tauer Artur Fornal Elżbieta Kala